

Avaluació d'actituds envers la lectura

2a edició
actualitzada

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Dossier didàctic de l'Impuls de la Lectura
Aprentatge inicial de la lectura
Saber llegir

Avaluació d'actituds envers la lectura

Elaboració:

Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya

Octubre del 2013

Segona revisió abril de 2016

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 4.0 Internacional de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

ÍNDEX

1. Justificació	4
2. Experiències lectores, actituds i hàbit lector	5
3. Àmbits on es generen les actituds	7
4. Avaluació de l'autoconcepte lector	9
5. Avaluació de les actituds lectores	11
5.1. Les converses	11
5.1.1. Exemple de preguntes: En Dog i els llibres	15
5.1.2. Exemple de preguntes: La nena que odiava els llibres	15
5.1.3. Exemple de preguntes: L'ós que estimava els llibres	16
5.2. Pautes d'observació	17
5.3. Entrevistes personals	18
5.4. Entrevistes amb les famílies	19
5.5. Pautes d'autoavaluació	21
5.6. Registres de lectura	22
5.7. Diaris de lectura	23
6. Bibliografia	25

1. JUSTIFICACIÓ

En el *Marc conceptual per a l'avaluació PISA 2009*¹ s'esmenta la implicació dels alumnes en la lectura com un dels factors que més incideixen en la millora de la seva competència lectora. Aquesta implicació amb es correlaciona:

- La possibilitat dels alumnes de triar les seves pròpies lectures (autonomia).
- El fet que els lectors implicats tenen gèneres o temes de lectura preferits.
- La possibilitat de parlar sobre les lectures que fan.

En diversos estudis recents s'ha demostrat que la competència lectora està fortament lligada amb les habilitats, actituds, interessos, hàbits i comportaments relacionats amb la lectura. Per exemple, a PISA 2000 es va observar que el vincle entre la competència lectora i la implicació en la lectura, que inclou actituds, interessos i pràctiques, era més gran que no pas el vincle entre la competència lectora i la situació socioeconòmica (OCDE, 2002b). Altres estudis han demostrat que la implicació en la lectura té una influència més gran en el rendiment lector que no pas qualsevol altra variable diferencial (que no sigui el rendiment previ) (Guthrie i Wigfield, 2000).

Competència lectora: Marc conceptual per a l'avaluació PISA 2009 (Op.cit.)

L'èxit lector dels alumnes depèn per tant en bona part de l'actitud² que mostren envers la lectura i de la seva implicació. Jones³ defineix les actituds envers la lectura com "un sistema de sentiments referents a la lectura, els quals influencien un estudiant a apropar-se o allunyar-se de la situació lectora".

¹GENERALITAT DE CATALUNYA. *Competència lectora: marc conceptual per a l'avaluació PISA 2009*. [En línia] <
http://csda.gencat.cat/web/.content/home/consell_superior_d_avalua/pdf_i_altres/static_file/marc-PISA-2009.pdf> [Consulta: 20 d'abril de 2016]

³ Jones, Marguerite G. "The Reading Attitudes and Interests of Fifth Graders." (1983). (Citat a RAJADELL, N. <http://hdl.handle.net/2445/41487>) [Consulta: 20 d'abril de 2016]

Dins dels currículums d'educació Infantil i de primària (cicle inicial) podem trobar continguts i criteris d'avaluació relacionats amb les actituds envers la lectura.

DECRET 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil

Continguts

Ús de llibres, també en format multimèdia, per imaginar, informar-se, divertir-se, estar bé.

Criteris d'avaluació

9. Mostrar interès per la descoberta progressiva de les relacions entre el text oral i l'escrit, iniciar-se en l'ús funcional de la lectura i l'escriptura. Crear de manera individual i col·lectiva petits textos i dibuixos.

DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments dels ensenyaments d'educació primària

Continguts de comprensió lectora

Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements.

Comprensió reflexiva de textos de tipologia diversa, entre els quals els audiovisuals.

Continguts d'educació literària

Comunicació de les preferències personals sobre els temes i textos literaris.

Gust per la lectura i l'escriptura de textos.

Criteris d'avaluació

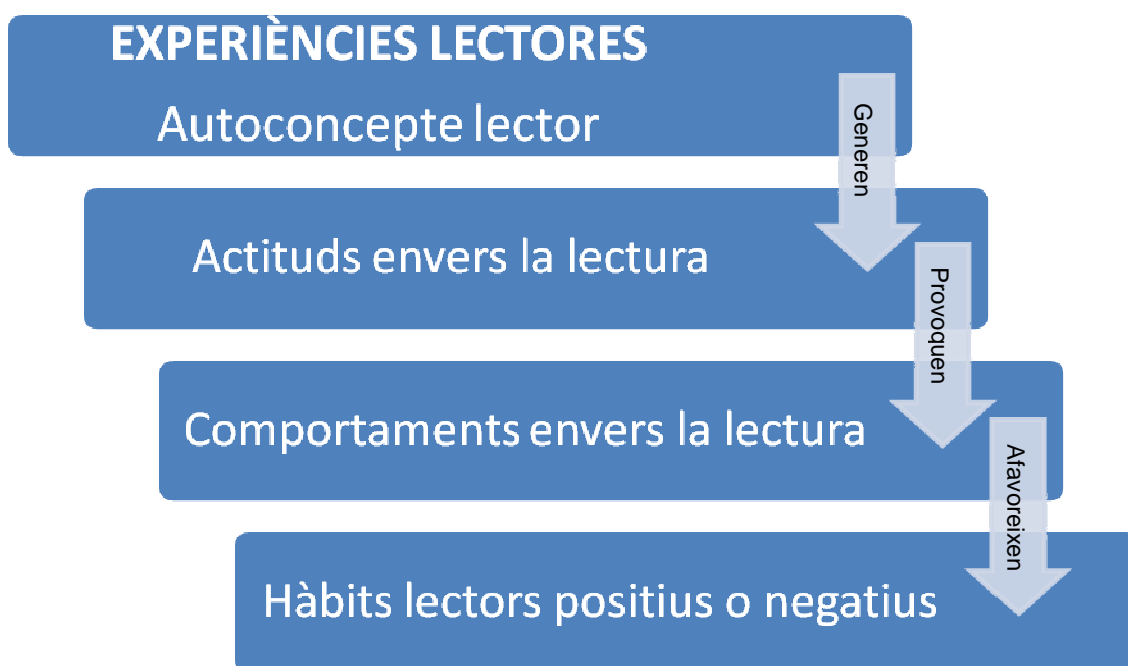
7. Mostrar interès per la lectura en general i pels textos tradicionals i de literatura adequats a l'edat.

2. EXPERIÈNCIES LECTORES, ACTITUDS I HÀBIT LECTOR

Les actituds que hom manifesta envers els llibres i la lectura no apareixen, ni es configuren, d'un dia per altre. Ben al contrari, es conformen amb el temps i a partir de les experiències en què la lectura i els llibres n'han estat protagonistes en els entorns familiar, social i escolar. La freqüència, la intensitat i el sentit amb què es visquin les activitats al voltant de la lectura aniran conformant les actituds lectores.

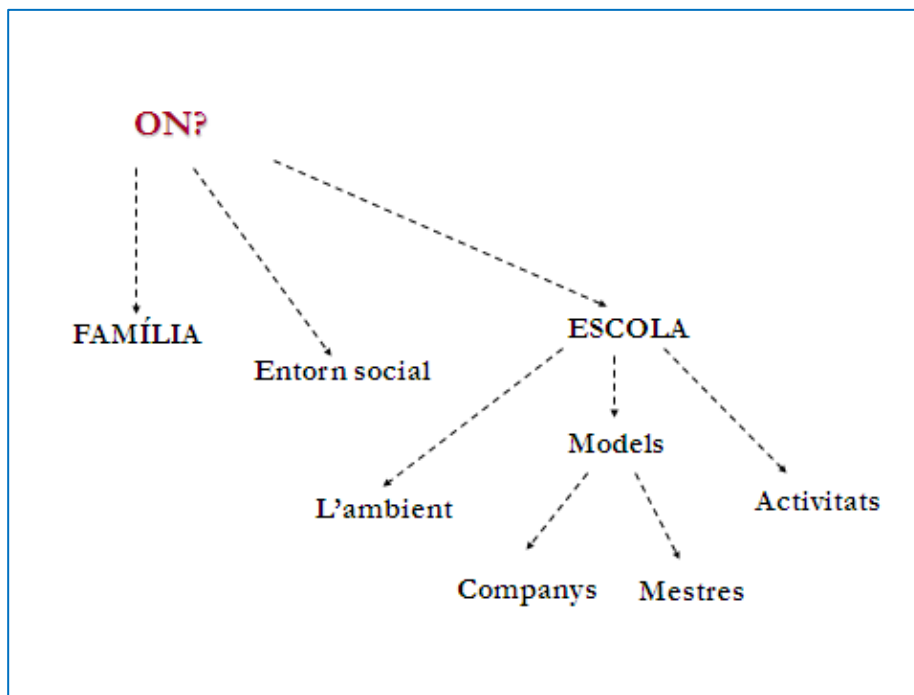
En la seva participació en experiències successives de lectura els alumnes conformen, també, un element fonamental en l'orientació de l'actitud lectora: l'autoconcepte lector; construït a partir de les pròpies percepcions provinents de les valoracions personals i de les de les persones que l'alumne considera importants.

Les actituds ens predisposen, ens orienten l'actuació en un sentit o en un altre. Actituds positives envers la lectura afavoriran comportaments favorables a la lectura; la repetició d'aquests comportaments ajudarà a determinar l'hàbit lector. Al seu torn, actituds negatives generaran comportaments de distanciament de la lectura i, per tant, hàbits lectors negatius, entenent per hàbit lector *la freqüència amb què es llegeix*.⁴

⁴ RINCÓN, A. *Competències lectores i èxit escolar*. Fundació Jaume Bofill (Informes breus, 37). [En línia] <<http://www.fbofill.cat/sites/default/files/569.pdf>> [Consulta: 20 d'abril de 2016]

3. ÀMBITS ON ES GENEREN LES ACTITUDS

Vivim en una societat que necessita la lectura per funcionar, i cada dia més. Cadascun d'aquests contextos –escola, família i entorn– és important per ell mateix en la conformació de les actituds envers la lectura.

Els nens que viuen en famílies en què la lectura és valorada, en què forma part de la quotidianitat (a casa es llegeix habitualment, es parla de llibres, hi ha llibres a l'abast, es regalen llibres pels aniversaris...) tenen més possibilitats d'incorporar actituds favorables envers la lectura que si visquessin en ambients més empobrits des del punt de vista lector.

Tres factors⁵ són fonamentals en la influència de les famílies:

- Les interaccions entre adult i nen en situacions de lectura.
- Les possibilitats que té el nen de llegir a casa.
- L'observació de les conductes del lector adult (l'adult com a model).

⁵ MANRESA, M. *L'univers lector adolescent: dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Barcelona: Rosa Sensat, 2013.

Malgrat el discurs social sobre la importància de la lectura, són els fets i les actituds familiars els que van penetrant en la manera de fer dels fills. Si la lectura no és percebuda en el context de la intimitat familiar com una pràctica d'oci natural inserida en la vida quotidiana, els infants equipararan aquesta pràctica a la resta d'activitats acadèmiques.

*L'univers lector adolescent*⁶

Però no podem deixar només en mans de les famílies la responsabilitat de fer dels fills uns lectors competents: l'escola és un pilar fonamental en la creació d'actituds favorables envers la lectura. La manera com es visqui la situació d'aprenentatge lector ajudarà a configurar les actituds dels alumnes envers la lectura.

Si el nen viu aquesta situació de forma tranquil·la, agradable, adequada al seu moment maduratiu, en un context on es veu que la lectura és una activitat important (un context on la lectura és funcional i necessària i els adults exerceixen de bons models lectors), tot això l'ajudarà a veure la lectura com un fet positiu i necessari, i farà que s'hi impliqui més.

Si en aquest context es posen a l'abast dels alumnes materials per llegir adequats i de qualitat, si es garanteix un temps mínim de lectura a l'aula i s'hi afavoreixen experiències reeixides, s'incidirà en la creació d'actituds favorables i es promourà així l'hàbit lector.

L'escola ha de compensar les desigualtats que existeixen entre aquells alumnes que estan constantment envoltats de lectura i de persones que llegeixen i que evidencien com resolen situacions de la vida quotidiana per mitjà de la lectura, i aquells altres alumnes que només tenen contacte amb els textos de manera esporàdica. Myriam Nevirovsky⁷ diu que els primers, a efectes pràctics, tenen 200 dies més de classes per any de vida que els segons. L'escola i els mestres tenen un paper fonamental com a impulsors de la lectura: són models lectors per als seus alumnes.

⁶ MANRESA, M. (2013). *Op. cit.*

⁷ NEVIROVSKY, M. *Experiencias escolares con la lectura y la escritura*. Barcelona: Graó, 2009.

El mestre que vol educar els seus alumnes en la lectura s'haurà d'apassionar amb ella, abans que res. La manca de temps, que sovint s'utilitza com a justificació de la poca lectura, és tan sols una excusa.

F. Tonucci⁸

L'entorn social en què ens movem és el tercer pilar que ajuda a conformar les actituds entorn de la lectura: el grup d'amics, el barri, la biblioteca... tots ells emeten inputs més o menys favorables al voltant de la lectura.

Els nens i nenes, permeables, van creixent com a lectors influenciats pel que transmeten aquests tres contextos. El mestre com a model per als alumnes ha de saber transmetre'ls que la lectura és important, és necessària, i que s'hi gaudeix.

4. AVALUACIÓ DE L'AUTOCONCEPTE LECTOR

En el context educatiu, segons D. Duran i C. Monereo⁹, l'autoconcepte s'ha d'entendre com la representació que cada alumne construeix d'ell mateix com a aprenent, amb habilitats i limitacions per afrontar l'aprenentatge en el context escolar. Segons aquests autors, l'autoconcepte acadèmic influeix de manera decisiva en la manera com l'alumne s'apropa a l'aprenentatge, al seu propi rendiment. Per tant, cal establir una estreta relació entre la conducta escolar, la pròpia percepció de l'alumne i la seva competència acadèmica. Per a aquests autors, estratègies com l'aprenentatge cooperatiu o la tutoria entre iguals són estratègies de millora de l'autoconcepte.

L'autoconcepte permet descriure la idea o idees que cada persona té de si mateixa (per exemple, "a mi m'agrada llegir"). Un matís complementari ens el proporcionaria l'autoestima de l'individu. L'autoestima fa referència a la valoració que cadascú fa d'ell mateix (per exemple, "sóc un bon lector"): com se sent la persona, com pensa, com aprèn, com es valora, com es comporta i com ho explica als altres.

Els lectors que es perceben a si mateixos com a bons lectors i consideren la lectura com una tasca fàcil assolixen millors resultats, comparats amb aquells companys que posseeixen un baix autoconcepte lector.

Chapman i Tunmer, 1995

⁸ TONUCCI, F. "El nacimiento del lector". *Cuadernos de literatura infantil y juvenil*. Núm. 5. [En línia] <<http://prensahistorica.mcu.es/es/consulta/registro.cmd?id=1010735>> [Consulta: 20 d'abril de 2016]

⁹ DURÁN, D.; C. MONEREO.(2008). *The impact of Peer Tutoring on Student self-concept, self-esteem and satisfaction*. *School Psychology International*, 29, 4; 481 – 499.

Ens interessa conèixer l'autoconcepte lector dels alumnes perquè és un dels principals factors que pot generar actituds positives o negatives envers la lectura. En tractar-se d'una percepció molt subjectiva de cada persona, els instruments que millor ens poden funcionar per avaluar-lo serien les entrevistes personals i les pautes d'autoavaluació.

AUTOCONCEPTE LECTOR
(el que crec jo de mi mateix)

Nom i cognoms: _____
El meu curs: _____ Data: _____

1. "Ara, quan llegeixo ho faig millor que abans"	☐	☐	☐	☐
2. "Jo comprenc molt bé el que llegeixo"	☐	☐	☐	☐
3. " A mi m'agrada molt fullejar els llibres de lectura, per veure de què tracten"	☐	☐	☐	☐
4. "M'agrada que el professor o la professora em faci llegir en veu alta a classe"	☐	☐	☐	☐
5. "Ara, jo llegeixo més ràpid que abans"	☐	☐	☐	☐
6. " Llegir ara per a mi és molt més fàcil que abans"	☐	☐	☐	☐
7. " Jo sé contestar les preguntes dels llibres que hem de llegir a classe"	☐	☐	☐	☐
8. " Jo, ara, tinc millors notes en lectura que abans"	☐	☐	☐	☐

Totalment d'acord
 D'acord
 En desacord
 Totalment en desacord

AUTOCONCEPTE LECTOR
(a partir de les respostes que rebo dels altres)

Cognoms i nom: _____
El meu curs: _____ Data: _____

1. "Els meus amics i amigues creuen que jo llegeixo molt bé"	☐	☐	☐	☐
2. "El meu professor o professora pensa que jo sé llegir molt bé"	☐	☐	☐	☐
3. " Jo llegeixo molt més ràpid que els meus companys o companyes"	☐	☐	☐	☐
4. "En comparació als meus companys, o companyes, jo diria que llegeixo molt millor que ells"	☐	☐	☐	☐
5. "Els meus pares opinen que jo llegeixo molt bé"	☐	☐	☐	☐
6. " Quan sento llegir els meus companys i companyes, jo crec que llegeixo tan bé com llegeixen ells"	☐	☐	☐	☐
7. " Jo sé llegir molt millor que els meus companys o companyes de classe"	☐	☐	☐	☐

Totalment d'acord
 D'acord
 En desacord
 Totalment en desacord

Exemples trets del *Portafolis de lectura*, Departament d'Ensenyament

5. AVALUACIÓ DE LES ACTITUDS LECTORES

Les actituds dels alumnes envers la lectura, generades a partir de les seves experiències lectores i de l'autoconcepte que tenen com a lectors, provoquen comportaments envers la lectura que afavoriran o no l'adquisició d'hàbits lectors saludables. Tenen, per tant, un pes molt important en la balança dels

factors que intervenen en la competència lectora i és important que els mestres les coneguin i les tinguin en compte, per poder-hi incidir de manera positiva.

Per avaluar les actituds es poden seguir dos procediments: utilitzar les escales d'actituds i observar els comportaments que generen aquestes actituds, i inferir-les a partir d'aquests comportaments.

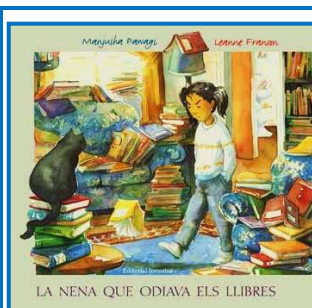
Hi ha comportaments relacionats amb la lectura que són fàcilment observables, d'altres en canvi costarà més: les converses a partir de llibres que parlen de lectura, les pautes d'observació, les entrevistes personals, la informació que ens pot oferir la família i les pautes d'autoavaluació ens poden ajudar a conèixer millor les actituds dels nostres alumnes.

5.1. LES CONVERSES

Els llibres són una eina molt adequada per parlar de segons quins temes, ja que el lector es pot identificar amb el protagonista i d'aquesta manera pot veure el problema des d'un angle diferent. Es poden trobar al mercat editorial llibres que tenen com a tema central les actituds envers lectura, els llibres i les biblioteques.

Per tal de treure'n el màxim rendiment, és important que el docent en prepari la lectura i la posterior conversa, amb un seguit de preguntes que propiciïn la reflexió sobre les actituds envers la lectura. Les respostes dels alumnes ens donaran informació que caldria recollir.

Alguns exemples de llibres:

LA NENA QUE ODIAVA ELS LLIBRES

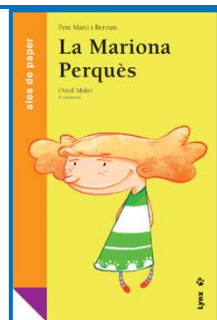
Autora: Manjusha Pawagi

Il·lustradora: Leanne Franson

Editorial: Joventut

Hi havia una vegada una nena anomenada Meena que odiava els llibres. Els seus pares deixaven llibres per tot arreu: als armaris, calaixos, escriptoris... de

manera que, en realitat, els llibres la destorbaven. Tot va canviar el dia que Max, el seu gat, es va enfilem a la pila de llibres més alta de la casa: els llibres van caure i els personatges i els animals van sortir de les pàgines fent tombarelles, i van acabar a terra l'un damunt l'altre.

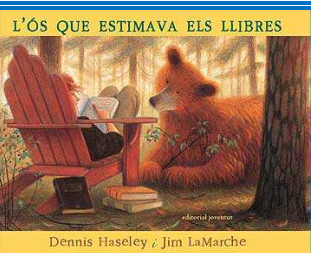
LA MARIONA PERQUÈS

Autor: Pere Martí i Bertran

Il·lustrador: Oriol Malet

Editorial: Lynx edicions

La Mariona Perquès sempre vol saber el perquè de les coses. Per això tothom li diu la Mariona Perquès. Un dia, la seva mare li diu que ha d'aprendre a llegir. I, és clar, ella vol saber per què ho ha de fer. No és fàcil d'explicar, però, al final d'aquesta història, la Mariona sabrà per què ha d'aprendre a llegir, i per què això la farà tan especial.

L'ÓS QUE ESTIMAVA ELS LLIBRES

Autor: Dennis Haseley

Il·lustrador: Jim LaMarche

Editorial: Joventut

Mentre passeja pel bosc un jove ós troba un tros de paper escrit al costat d'una tanca. Malgrat que no sap llegir, el paper li desperta tanta curiositat i fascinació que el guarda com un tresor.

Uns anys més tard, durant l'estiu, fent un tomb, observa una jove amb la mirada posada en un llibre. Aquesta visió, que relaciona amb el paper que encara conserva, el farà tornar cada dia a sentir la màgica veu de la noia, fins i tot sense comprendre res, i a escoltar les històries que llegeix cada tarda asseguda al costat de la seva cabana.

Un àlbum sobre la màgia de llegir i escoltar històries.

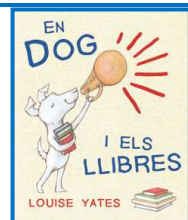
A EN MAX NO LI AGRADA LLEGIR

Autor: Dominique de Saint Mars

Il·lustrador: Serge Bloch

Editorial: La Galera

L'autora i l'il·lustrador d'aquest llibre van iniciar una [sèrie protagonitzada pels germans Max i Lili](#) l'any 1992. Gairebé cent títols de la col·lecció donen per tractar molts temes i plantejar-se moltes preguntes. La lectura és el tema de *A en Max no li agrada llegir*.

EN DOG I ELS LLIBRES

Autora: Louise Yates

Editorial: Flamboyant

En Dog és un gos que té passió pels llibres; li encanten els contes, tant que obre la seva pròpia llibreria, on pot recomanar els llibres que més li agraden...

Podeu trobar el vídeo¹⁰ amb el llibre en versió original al portal *Youtube*.

COM M'AGRADA LLEGIR!

Autora: Todd Parr

Editorial: Serres

Amb unes il·lustracions alegres i impactants, mostra com es pot llegir i gaudir de la lectura en els llocs més diversos.

¹⁰ <<http://www.youtube.com/watch?v=WgH7xmt8JY>> [Consulta: 18 octubre 2013]

A MI NO M'AGRADEN ELS LLIBRES

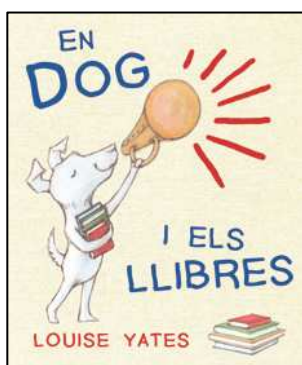
Autor: Joan Portell Rifà

Editorial: Animallibres

A en Joan tothom li regala llibres, però a ell no li agraden. Ell preferiria una pilota per jugar a futbol. Tot canvia però el dia que coneix la Naiana.

5.1.1.Exemple de preguntes: En Dog i els llibres

Nivell aproximat: P5 i 1r

- A en Dog li agradaven tant els llibres que va decidir muntar una llibreria. Si els vostres pares obrissin una botiga us agradaria que fos de llibres?
- Quan va veure que no hi entrava ningú, va decidir agafar un llibre i posar-se a llegir, i així diu que “oblidava que estava sol” i que estava a la llibreria. Us passa a vosaltres que us poseu a llegir i se us oblidi tota la resta? Us ha passat algun cop? Amb quin llibre?
- Hi ha una plana on es veu els llibres que llegeix en Dog: de coets, de planetes, d'estels... A vosaltres, de què us agraden els llibres? En teniu a casa? Aneu a la biblioteca a buscar-ne? Fullegeu llibres a les llibreries?
- Quan entra la ballarina en Dog li recomana un llibre. Us agrada que us recomanin llibres a vosaltres? Us agradaria que jo us en recomanés un de ben especial i diferent per a cada un? Hauria de saber de què us agraden.
- A en Dog li encanta compartir els llibres. I a vosaltres? Us agrada compartir els llibres? Els deixeu als amics? Els llegiu junts? Hi ha alguna persona amb qui us agradi molt llegir?

5.1.2. Exemple de preguntes: La nena que odiava els llibres

Nivell aproximat: 1r i 2n

- Fixeu-vos en el títol. Coneixeu algú que odii els llibres? Quines coses fa que et suggereix que els odia? Per què creus que els odia?
- A casa de la Meena hi ha llibres per tot arreu, en els llocs més insospitats. Llibres que els seus pares porten de la biblioteca o compren. A casa vostra, que en trobaríem molts de llibres? On n'hi ha? Teniu un lloc on acostumeu a llegir? Llegiu tots junts? Us llegeixen de vegades, el pare o la mare? Aneu a la biblioteca a buscar-ne? N'agafeu per a vosaltres? I els pares, n'agafen per a ells?
- De què us agraden els llibres?
- Per què creieu que la Meena diu que odia els llibres? Com us sentiríeu vosaltres si visquéssiu a casa seva, us agradaria? Creieu que us agradarien els llibres?
- Us ha passat mai que us han regalat un llibre i no us l'heu llegit, com fa la Meena? Quin llibre era? Per què no l'heu llegit? Us agrada que us regalin llibres? I vosaltres, en regaleu de vegades? Per què?
- Algun cop heu pensat que un llibre no us agradaria, i en començar-lo a llegir heu descobert que és bonic? I a l'inrevés, un llibre que pensàveu que us agradaria molt i l'heu començat i no us agrada? Què feu llavors?
- Si la Meena fos amiga vostra, què li recomanaríeu que fes?

5.1.3.Exemple de preguntes: L'ós que estimava els llibres

Nivell aproximat: 2n

- Quan l'ós mirava i escoltava la noia que llegia se sentia tranquil i relaxat. Com us sentiu vosaltres quan algú us llegeix? Us agrada que us llegeixin en veu alta? Us llegeixen sovint? Qui us llegeix? Quins llibres us agrada que us llegeixin? On us agrada que us llegeixin?
- “De vegades quan la noia mirava el llibre deixava anar rialles ben fortes”. De vegades els llibres us fan sentir de diferents maneres? De quines maneres us pot fer sentir un llibre? Recordeu un llibre que us hagi fet riure? I plorar? I estar trist? I que us hagi fet por?
- L'ós anava cada tarda a la cabana del bosc a sentir llegir la noia. Per què hi anava? Penseu que no tenia res millor a fer? Si hagués tingut altres coses a fer, potser no hi hauria anat? Hi hauríeu anat, vosaltres?
- Quan arriba l'hivern i la noia se'n va, li regala tots els seus llibres perquè pugui seguir llegint. A vosaltres, us agrada que us regalin llibres? Us en regalen sovint? Us agrada regalar-ne?
- L'ós, finalment, s'adorm envoltat de llibres. Llegiu algun llibre abans d'adormir-vos? Llegiu molta estona? Llegiu sols, o us acompanya algú que estimeu, i compartiu la lectura?

5.2. PAUTES D'OBSERVACIÓ

Quan els alumnes participen en activitats en què intervé la lectura, emeten “senyals” que denoten fins a quin punt poden estar gaudint de l'activitat i hi estan implicats. Hi ha aspectes quantitatius per observar (“quanta” lectura consumeixen, quanta estona dediquen a la lectura diàriament) i altres de més qualitius.

Conèixer i registrar aquests comportaments ens pot permetre saber més sobre la implicació dels alumnes en la lectura, i ajudar-los a canviar aquesta actitud, si s'escau.

Alguns comportaments¹¹ que es poden observar fàcilment:

- A les sortides, i pel carrer, s'interessa pels llocs on hi ha escrits.
- Li agrada anar al racó de la biblioteca de l'aula o a la biblioteca del centre.
- Demuestra preferències a l'hora de triar llibres.
- Fa un ús sovintejat del servei de préstec.
- Participa activament quan es fan activitats de lectura col·lectiva.
- Espontàniament agafa llibres per llegir.
- Tracta els llibres i els materials amb cura.
- Porta a l'escola materials de lectura de casa seva, o del carrer.
- Li agrada sentir llegir el mestre.
- Li agrada llegir en parella o en petit grup.
- Li agrada compartir les descobertes que ha fet en les lectures.
- Es mostra segur/insegur quan fa lectures en veu alta.
- Accepta de bon grat recomanacions de lectura.
- Recomana llibres que ha llegit als seus companys.
- Viu l'aprenentatge de la lectura com una competició.
- S'ho passa bé quan es parla de llibres, hi participa.
- Li agrada fullejar els llibres.
- Li costa estar una estona seguida mirant o llegint un llibre amb atenció.

No es tracta d'observar tots aquests comportaments en tots els alumnes, sinó que un centre pot decidir que a educació infantil n'observarà quatre o cinc, per exemple, i a cicle inicial se'n seguiran observant un parell d'aquests i se n'afegiran d'altres, i així amb tots els cicles. D'aquesta manera es tindrà una "fotografia" dels comportaments que s'observen al centre, i això permetrà adequar la intervenció, davant dels resultats.

---

¹¹ A partir de QUERALT, E. *Llegir, més enllà de les lletres*. Lleida: Pagès editors, 2012.

TIPUS DE TEXT:							
CURS: _____ NIVELL: _____ MESTRE/A: _____ TRIMESTRE: _____		✗ Fa ús del servei de préstec de la biblioteca.	✗ Tracta els llibres amb cura.	✗ Li agrada sentir llegir all/la mestre/a.	✗ Demostra interès per la lectura.	✗ Li agrada explicar les coses que ha llegit.	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

	Esponàniament agafa llibres per llegir	Es distreu mentre llegeix	Es mostra segura quan llegeix en veu alta	Demostra interès per la lectura	Agafa llibres per llegir	Tracta els llibres amb cura

5.3. ENTREVISTES PERSONALS

Hi ha certs aspectes actitudinals que són difícilment observables, i per copsar els quals ens pot anar bé utilitzar les tutories de lectura: una entrevista tutor/alumne, en un ambient de confiança, en què es pot parlar de la lectura, sense tabús.

No es tractaria de formular una bateria de preguntes als alumnes, sinó de crear un clima de complicitat i de tenir unes quantes preguntes interioritzades per poder anar-les formulant en el moment oportú.

Aquests tipus d'activitat representa un cost elevat de temps, per la qual cosa s'hauria de pensar molt bé amb quins alumnes s'utilitza (és particularment indicada per als que sembla que tenen menys interès per aquest aprenentatge).

Un exemple¹² de preguntes que es podrien fer:

- T'agrada llegir?
- Trobes que és important saber llegir?
- Ets capaç de llegir una estona seguida? Per què?
- T'agrada llegir en veu alta o prefereixes fer-ho en silenci? Per què?
- A casa teva, hi ha algú que llegeixi habitualment? On ho fa? T'explica el que llegeix?
- T'agradaria que llegíssim d'una altra manera, a la classe?
- T'agradaria parlar d'un llibre que has llegit, davant dels teus companys?
- T'agradaria que jo et recomanés algun llibre i que en parléssim tu i jo, de si t'ha agradat?
- ...

La durada de l'entrevista i el tipus de pregunta s'hauria d'adaptar a l'edat i el moment maduratiu dels alumnes.

5.4. ENTREVISTES AMB LES FAMÍLIES

En la formació d'actituds envers la lectura, la família té un paper important i, per tant, des de l'escola és interessant veure quina visió de la lectura i quin ambient lector hi ha a casa.

La relació família-escola és una temàtica permanentment oberta en els centres escolars.

Igual que en altres aspectes, s'ha d'anar amb molt de compte a l'hora de fer l'entrevista: les famílies han de percebre les entrevistes amb els tutors com un acte de col·laboració família-escola, i no pas com una fiscalització. La manera com formulem les preguntes pot posar-los a la defensiva, si els fa l'efecte que se'ls intenta jutjar. Cal pensar que cada família educa els seus fills i filles de la millor manera que sap.

---

¹² A partir de QUERALT, E. (2012).

Seria bo reservar una estona d'aquestes entrevistes anuals per parlar de la lectura, del seu aprenentatge i de la lectura a casa.

El marc legal estableix la periodicitat amb què s'han de donar aquests contactes:

EDU/296/2008, de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària.

Article 7

Participació de les famílies

7.1 Per tal de facilitar l'exercici del dret i el deure de les famílies a participar en el procés educatiu dels seus fills i filles, el centre ha d'informar els pares, les mares o els representants legals de la seva evolució escolar per mitjà d'informes escrits, entrevistes individuals, reunions col·lectives i altres mitjans que consideri oportuns. Els informes escrits s'han de fer, com a mínim, un al final de cada trimestre del curs escolar i un altre en finalitzar el cicle.

7.2 La periodicitat i l'organització de les entrevistes individuals i reunions col·lectives amb els pares, les mares o els representants legals dels alumnes les fixarà cada centre en la seva programació general anual. S'ha de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat, una altra al llarg de cada curs, i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos del cicle.

Exemples de preguntes¹³ que es poden fer en aquestes entrevistes amb les famílies:

- Els vostres fills us veuen llegir a casa habitualment?
- Llegiu contes als vostres fills petits?
- Practiqueu cada dia una estona de lectura amb els vostres fills?
- Teniu llibres a l'abast dels vostres fills que puguin resultar-los interessants?
- Els vostres fills disposen a casa d'un lloc agradable per llegir?
- Faciliteu als vostres fills, a més del format paper, altres formats, com poden ser els digitals?
- Ajudeu els vostres fills a planificar, dins el seu lleure, un temps dedicat a la lectura?
- Us interesseu per les lectures que fan els vostres fills a l'escola o institut?
- Quan els vostres fills llegeixen un llibre, ¿feu activitats al voltant dels seus continguts (dibuixar sobre la història, anar al cinema a veure'n alguna adaptació...)?
- Regaleu llibres per aniversaris i celebracions?

¹³ Tretes de les enquestes per a famílies dels portal "Família i escola" de la Generalitat de Catalunya <<https://aplicacions.ensenyament.gencat.cat/pls/apex/f?p=242:2:323996411565646>> [Consulta: 20 d'abril de 2016]

5.5. PAUTES D'AUTOAVALUACIÓ

En un context d'orientació i de desenvolupament competencial dels alumnes, aconseguir que esdevinguin “propietaris” del seu procés d'aprenentatge resulta imprescindible. A la descripció que es fa de les diverses competències en el marc legal sempre hi apareix la implicació dels alumnes en els processos de revisió de les tasques desenvolupades i de les habilitats que s'hi relacionen. La investigació pedagògica avala, també, des de fa temps, la necessitat que els alumnes s'impliquin en la revisió dels seus processos d'aprenentatge.

Conèixer-se un mateix com a lector i reflexionar sobre les actituds que té cap a la lectura pot ajudar a millorar el seu autoconcepte com a lector i la seva implicació en la lectura.

A les proves PIRLS 2006¹⁴ es proposen als alumnes unes afirmacions que els fan pensar sobre les seves actituds envers la lectura, ja que se'ls insta a manifestar si hi estan molt d'acord, una mica d'acord, una mica en desacord o totalment en desacord.

- Només llegeixo per obligació
- M'agrada parlar de llibres amb altres persones
- Estaria content si algú em regalés un llibre
- Penso que llegir és avorrit
- M'ho passo bé llegint

Una pauta d'autoavaluació senzilla, adaptada a l'edat i al moment maduratiu dels infants i utilitzada un o dos cops per curs, ens pot servir a nosaltres per conèixer millor els nostres alumnes com a lectors, i a ells els pot ajudar a reflexionar i a millorar la seva implicació en la lectura.

---

¹⁴ [En línia] < http://timssandpirls.bc.edu/PDF/P06_IR_Ch4.pdf > [Consulta: 20 d'abril 2016]

				
M'ho passo bé quan llegeixo.				
Estic content quan em regalen llibres per l'aniversari.				
Llegir és avorrit.				
M'agrada parlar de llibres amb altres companys.				
Prefereixo fer altres coses abans que llegir.				
Llegeixo només perquè m'ho manen.				

5.6. REGISTRES DE LECTURA

El registre de lectura és un altre instrument que ens dóna informació sobre les preferències i els hàbits lectors dels nostres alumnes (tant quantitius com qualitius). Les actituds envers la lectura estan directament relacionades amb aquest hàbit lector (un alumne amb bona predisposició per la lectura llegirà més, s'interessarà per un determinat tipus de lectures, anirà conformant les seves preferències lectores...).

Un registre de lectures pot demanar diferents informacions:

- De tipus qualitatiu: el llibre que s'ha llegit, si li ha agradat o no.
- De tipus quantitatiu (en alguns països s'utilitza molt aquest tipus de registre):¹⁵ la data, la quantitat de pàgines que s'ha llegit, l'estona que ha estat llegint de forma silenciosa i sostinguda.

¹⁵ SERRAVALLO, J. *Teaching reading in small groups: differentiated instruction for Building strategic, independent readers*. Heinemann, 2010.

My Summer Reading Book Log

Date 📅	Title & Author of Book 📖	Did you enjoy this book? 😊 YES 😞 NO	Tell me about it 🗣️!
		😊 YES 😞 NO	
		😊 YES 😞 NO	
		😊 YES 😞 NO	
		😊 YES 😞 NO	
		😊 YES 😞 NO	
		😊 YES 😞 NO	

Provided by <http://typicalday.blogspot.com>

<http://3.bp.blogspot.com/>

HE LLEGIT

Titol: *ELS MESTRES MURSSA*

M'ha agradat 😊 ☹️ 😞

Titol: *El petit boter*

M'ha agradat 😊 ☹️ 😞

Titol: *En Miquel i els seus títers*

M'ha agradat 😊 ☹️ 😞

Titol: *Ben què és la lectura?*

M'ha agradat 😊 ☹️ 😞

Titol: *Delectat*

M'ha agradat 😊 ☹️ 😞

😊 molt   ☹️ bé   😞 gens

My Reading Log

Date	Title	Minutes

<http://4.bp.blogspot.com/>

5.7. DIARIS DE LECTURA

Un diari de lectura és un quadern personal on els alumnes registren els llibres que llegeixen i n'escriuen alguna cosa que els ajudarà a recordar-los més tard: una opinió, un personatge amb qui s'han identificat, una frase que els agrada, un dibuix...

És una eina que, ben utilitzada (sense caure en l'obligatorietat ni en la repetició), pot permetre exterioritzar aquella part més íntima de la lectura.

Al mestre, llegir els diaris dels seus alumnes el pot ajudar a conèixer millor les seves actituds cap a la lectura i els seus hàbits lectors.

Diari de l'escola Sant Jordi (Lleida)

6. BIBLIOGRAFIA

GENERALITAT DE CATALUNYA. *Competència lectora: marc conceptual per a l'avaluació PISA 2009*. [En línia] <

http://csda.gencat.cat/web/.content/home/consell_superior_d_avalua/pdf_i_altres/static_file/marc-PISA-2009.pdf> [Consulta: 20 d'abril de 2016]

LARRAÑAGA, E.; S. YUBERO. "El hábito lector como actitud. El origen de la categoría de «falsos lectores» ". *OCNOS* (2005), núm. 1, p. 43-60. [En línia] <
https://ruidera.uclm.es/xmlui/bitstream/handle/10578/1250/ocnos_01_cap4.pdf?sequence=1&isAllowed=y > [Consulta: 20 d'abril de 2016]

MANRESA, M. *L'univers lector adolescent: dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Barcelona: Rosa Sensat, 2013.

MONSO, D. L.; McCLENATHAN, D. *Crear lectores activos: propuestas para padres, maestros y bibliotecarios*. Madrid: Visor, 1989.

SERRAVALLO, J. *Teaching reading in small groups: differentiated instruction for Building strategic, independent readers*. Heinemann, 2010.

RAJADELL, N. "Las actitudes hacia la lectura en educación primaria: de la gestación a la realidad de un inventario". *Revista de innovación educativa* (1993), p. 129-138. [En línia]

<http://dspace.usc.es/bitstream/10347/5328/1/pg_131-140_inneduc2.pdf>

[Consulta: 20 d'abril de 2016]